

Arran de l'obertura del tràmit d'audiència pública (26 de desembre de 2024) per realitzar aportacions al projecte d'ordre de la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació per la qual es convoca el procediment de consulta als representants legals de l'alumnat per a triar la llengua base aplicable a partir del curs acadèmic 2025-2026, de conformitat amb el que estableix la disposició transitòria segona de la Llei 1/2024, de 27 de juny, de la Generalitat, per la qual es regula la llibertat educativa

SOL·LICITE

A la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació la retirada d'aquesta ordre i la no realització de la consulta prevista.

CONSIDERE QUE:

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana (EACV) palesa, tant al Preàmbul com en el Títol primer, la voluntat del poble valencià de protegir i recuperar el valencià, com a llengua pròpia, així com la no discriminació de cap persona per raó de la seua llengua. A més, estableix que la Generalitat garantirà l'ús normal de les dues llengües i adoptarà les mesures necessàries per tal d'assegurar-ne el seu coneixement.

La Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV), a més, especifica en el seu Preàmbul que la Generalitat «té el dret i el deure de retornar la nostra llengua a la categoria i el lloc que mereix», mitjançant una actuació legal «que acabe amb la postració i propicie l'ús i ensenyament del valencià per tal d'assolir l'equiparació amb el castellà», amb l'objectiu de «superar la relació de desigualtat que hi ha entre les dues llengües» i com a finalitat última «assolir, mitjançant la promoció del valencià, l'equiparació efectiva amb el castellà i garantir l'ús normal i oficial d'ambdós idiomes en condicions d'igualtat i desterrar qualsevol forma de discriminació lingüística». Per assolir-ho, afegeix que «no hi ha cap dubte que aquesta perspectiva d'equipament lingüístic i de recuperació del valencià que la Llei contempla, té especial relleu en la incorporació del valencià a l'ensenyament en tots els nivells educatius sobre els quals la Generalitat té competències, com a factor fonamental per fer realitat el dret que tot ciutadà té a conèixer i usar el valencià». No hi ha dubte, per tant, que la recuperació del valencià passa per l'aplicació de polítiques tendents a la igualtat.

I malauradament, com fàcilment es constata en l'actualitat, l'equiparació efectiva del valencià amb el castellà encara en molt lluny. Ja que de partida, en el moment de realitzar la pretesa consulta, les condicions sociolingüístiques del valencià i castellà son manifestament diferents: Ja que mentres que el castellà està present a tot arreu als mitjans de comunicacions, als actes administratius, a l'oci..., com a llengua principal, el valencià es troba en una situació de minorització creixent, sent el seu ús residual. Així es trobem clarament en una situació de bilingüisme asimètric, en la qual només una part de la població està obligada a ser bilingüe, mentre que l'altra part, pot mantenir el seu monolingüisme en castellà, cosa que provoca que els usuaris de la llengua socialment menystinguda, el valencià, tendeixen a renunciar-ne a l'ús i consegüentment a trencar la seua transmissió. El resultat és la minorització de la llengua menys dotada de recursos socials, una minorització que, aplicada al sistema educatiu, com proposa la Llei 1/2024 de 27 de juny, suposa la progressiva desaparició del valencià.

Es per tant es aquesta situació de completa desigualtat entre els usos del valencià i el castellà, on no es pot realitzar la pretesa consulta de llengua base, ja que no es donen les condicions de igualtat necessàries per poder triar lliurement la llengua, doncs la consulta posa en lliure competència dues llengües amb una situació sociolingüística molt desigual: una la castellana, amb omnipresència a tots els llocs, i l'altra el valencià, en una situació de minorització.

Per tant, no es pot realitzar qualsevol consulta quan no hi ha unes condicions d'igualtat mínima necessària per garantir el procés i la tria lliure.

Pel que l'únic que fa la consulta es promoure el conflicte lingüístic, al situar el debat en la tria entre el valencià o el castellà, enlloc de situar-lo en l'àmbit de la pedagogia, com suposaria la tria de programes que permeten una competència equilibrada en les llengües oficials d'acord amb el que estableix la LOE, que especifica que al finalitzar l'educació bàsica, tots els alumnes hauran d'assolir el domini ple i equivalent en la llengua castellana i, si és el cas, en la llengua corresponent.

A més, em preocupa la situació tant problemàtica en la que ens troba el valencià a estos pobles del sud, com el cas de Novelda, on el seu ús s'està reduint alarmantment a tots els àmbits i on el sistema educatiu resulta essencial per a la seua protecció.

Tot lo exposat fins ací, sumat al fet que la tria de llengua es únicament per cada curs d'un centre, considerant les poques unitats que hi ha a molts centres, provocarà que molts alumnes que trien la llengua base del valencià es queden sense la seua elecció, per la situació de minorització.

I es que, en tot aquest procés no s'ha tingut en compte en cap moment la comunitat educativa ni els consells escolars, quan resulten imprescindibles. Per exemple, per igualar a nivell local els centres amb diferents llengües bases, com passa ara, i d'aquesta manera sí que garantir almenys a nivell local, la tria de la llengua. Ja que, que passaria si en una mateixa localitat petita o mitjana de les que tantes hi ha a la Comunitat, en cap centre es tria més del 50%? Cap centre de la localitat tindria ensenyament en la llengua base del valencià, encara que diversos centres s'han quedat a prop del 50? Es eixa llibertat educativa? Una situació que ens preocupa molt per la nostra doble situació de viure en una llengua minoritzada i del sud de la Comunitat.

A més, també altres organismes, de vital importància, han expressat la seua preocupació per aquesta consulta:

- L'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL), que en un informe publicat el passat 26 d'abril va afirmar que la Llei de Llibertat Educativa: "omet tota referència a l'especial respecte i protecció que mereix el valencià. Ignora, per tant, el mandat que figura en la Constitució espanyola i la Llei Orgànica 1/2006, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. En aquest mateix escrit, el màxim organisme lingüístic va expressar: "la seua gran preocupació per la situació d'inferioritat en què quedaria el valencià en el cas que s'aprovara esta proposició de llei, del contingut de la qual manifesta la seua discrepància".
- La Universitat de València en un informe publicat l'abril de 2024 va arribar a les següents conclusions: "La promulgació de la llei tindria múltiples efectes negatius per al valencià en l'àmbit educatiu, d'entre els quals es destaquen els següents:
 - a) desincentivaria l'aprenentatge dels neoparlants que volen incorporar-se a la nostra comunitat lingüística a partir de la competència que forneix l'escola.

- b) establiria una jerarquització dels centres educatius, en virtut dels percentatges de llengua instrumental que prevalgués en cadascun d'ells.
- c) reduiria encara més l'ús com a llengua instrumental i de relació als centres educatius, tot ampliant-hi l'hegemonia actual del castellà i impedit l'equitat sociolingüística a què aspirava la LUEV.
- d) devaluaria els títols de coneixement del valencià expedits per la pròpia Generalitat Valenciana, per mitjà de la JQCV, i per les entitats acreditades, com universitats o centres d'idiomes oficials.
- e) reforçaria els prejudicis negatius envers aquesta llengua, percebuda com asubalterna i d'escassa utilitat.
- f) agreujaria un doble allunyament, entre comunitats de parlants i entre territoris, enlloc d'afavorir la integració dels valencians en una sola col·lectivitat, articulada al voltant de les dues llengües oficials i compartides, a més dels altres grups culturals i lingüístics.

PEL QUE CONSIDERE QUE:

Es retire aquesta ordre i no es realitze la consulta ja l'objectiu final d'aquesta consulta és arraconar el valencià cosa que és contrària a la promoció que la nostra llengua ha de tindre tal i com està expressat en la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià.

Novelda, a 2 de gener de 2025